

Årsplan

2025 - 2026

Figur 1 barn leker ute

KLEPPESTØ BARNEHAGE

Innhold

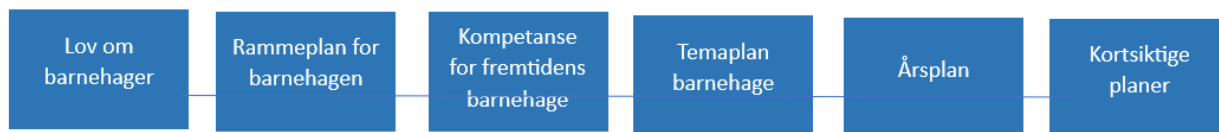
1. Om årsplanen	2
2. Om barnehagen	2
3. Tilvenning og overganger.....	3
3.1. Overganger og sammenheng innad i barnehagen	3
3.2. Overgang og sammenheng barnehage - skole	3
4. Barns medvirkning.....	4
5. Samarbeid mellom hjem og barnehage.....	4
6. Vennskap og inkluderende fellesskap	5
7. Omsorg.....	6
8. Lek	6
9. Læring	7
10. Kommunikasjon og språk.....	7
11. Danning	8
12. Livsmestring og helse.....	9
13. Progresjon	9
14. Digital praksis	10
15. Fagområdene	10
16. Bærekraftig utvikling.....	18
17. Dokumentasjon- og vurderingsarbeid.....	18
18. Barnehagens satsningsområder	19

1. Om årsplanen

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen skal også beskrive hvordan barnehagen jobber for å nå Askøy kommunes felles målsetninger for barnehagene (jf. Temaplan 2022 – 2026).

Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold til pedagogisk praksis.

Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Den kan også gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Figur 2: Planhierarki

2. Om barnehagen

Vi er en kommunal barnehage som ligger sentralt til i Kleppestø, med Kleppestø barneskole som nærmeste nabo. Det er kort vei til kunstgressbane, biblioteket, kultursal, skoler og SFO. Ønsker vi å dra på lengre turer, har vi flere naturområder som Kolbeinsvarden, Dyrdalsfjellet, Bergheim og Brikafjellet.

Vårt satsningsområde er relasjoner. Vår relasjonsteori er basert på Jan Spurkelands «Relasjonsledelse». Vår visjon er «I møte med meg, skal det være godt å være deg».

Årstema i barnehagen er «Vi lærer gjennom lek».

Barnehagen har fem avdelinger;

- Småbarnsavdeling, 0-3 år: Dovregubben og Trolltoget
- Aldersblandet avdeling, 0-6 år: Haugtussa
- Storbarnsavdelinger, 3- 6 år: Blåbærli og Tryllestaven

3. Tilvenning og overganger

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Kontaktperson med særlig ansvar for å følge opp barnet den første tiden
- Gjennomføre startsamtale med de nye barnas foresatte
- Tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent og etablere relasjoner

3.1. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi gjennomfører grupper på tvers hele året
- Barna går på jevnlig besøk på avdelingen de skal begynne på, sammen med en trygg voksen
- Personalet på storbarnsavdeling har et ekstra fokus på å bli kjent
- Overflytting til storbarnsavdeling skjer når barna kommer tilbake fra ferie i august
- Personalet hospiterer på ulike avdelinger jevnlig

3.2. Overgang og sammenheng barnehage – skole

Barnehagen skal sikre og legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Gjennomføre førskolegruppe to ganger i uken
- Veilede og støtte barna i å styrke deres sosiale kompetanse

- Oppmuntre til mest mulig selvstendighet i hverdagsaktiviteter
- Tilrettelegge aktiviteter som har fokus på språklig bevissthet, interesse for skriftspråk og matematisk forståelse
- Gjennomføre overføringssamtale med førskolebarnas foresatte og videresende informasjon til skolen

4. Barns medvirkning

Barn skal delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnas medvirkning må tilpasses individuelle forutsetninger og behov.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Observere barna og bli godt kjent med dem for å forstå deres intensjon og ønske
- Delta i samtale og lek med barna
- Legge til rette for aktiviteter og lek med utgangspunkt i barnas interesser
- Involvere barna i daglige aktiviteter

5. Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet, ha god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Ha minimum to foreldresamtaler i året
- Gjennomføre årlige foreldremøter
- Bruke hente- og bringesituasjoner også til dialog med foreldre
- Gjennomføre brukerundersøkelse og bruke tilbakemeldingene i arbeid med planverk
- Tett samarbeid med Foreldreråd og Samarbeidsutvalg
- Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål, og felles ansvar for barnets trivsel og utvikling

6. Vennskap og inkluderende fellesskap

I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra i et sosialt fellesskap. Barnehagen skal fremme mangfold, likestilling og motvirke alle former for diskriminering.

Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og andre krenkelser.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Deltagende voksne i lek og samspill
- Gjennomføre barnemøter på avdeling minimum en gang i måneden, med fokus på følelser
- Bidra til at alle språk på avdelingen blir en berikelse for barnegruppen
- Være gode rollemodeller for å skape et inkluderende miljø for barna
- Fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller

Figur 2 Barn som leker med sand

7. Omsorg

Personalet skal arbeide for et miljø der barna er mottakere av omsorg, og der barnas egne omsorgshandlinger verdsettes. Alle barna skal bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal forebygge og avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Hilse på barna med navn når de kommer i barnehagen
- Legge til rette for at barna opplever en forutsigbar hverdag med faste rutiner
- Være til stede og delaktig i aktivitetene
- Være tilgjengelig og sensitiv for barnas behov
- Arbeider ut ifra modellen «æ e mæ»

8. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal ha et fysisk miljø som støtter barnas utvikling og sosiale og språklige samhandling.

Barnehagen skal legge til rette for et inkluderende miljø der alle barna kan oppleve glede og engasjement gjennom lek.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Dele barna inn i lekegrupper
- Delta og støtte barna i lek
- Benevne for å bevisstgjøre barna på hva som skjer i leken
- Observere barna i lek og skape inspirerende lekemiljø

9. Læring

Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst. Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Sørge for at alle barn blir inkludert i fellesskapet
- Legge til rette for varierte aktiviteter
- Sørge for at barna får erfaringer, utfordringer og muligheter til å være i utvikling
- Være åpen for barnas interesser og innspill
- Være nysgjerrige, kreative, undrende og lærelysten sammen med barna

10. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser. Alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling.

Barnehagen skal fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- Bidra til at alle språk på avdelingen blir en berikelse for barnegruppen
- Bruke alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)
- Bruke bøker og spill i hverdagen.
- Bruke morsmal.no og nafo.oslomet.no
- Personalet skal være gode språklige rollemodeller

Leselyst med de minste – sammen om lesekultur

Vi deltar i et samarbeid med Askøy folkebibliotek og sektor barnehage for å bidra til økt lesing og leselyst - i hjemmene og i barnehagen.

Satsingen har bl.a som mål å øke kunnskapen om hva høytlesing betyr for aldersgruppen 0-6 år og øke tilfanget av bøker til barn og foreldre.

Gjennom dette samarbeidet får vi bokkasser fra biblioteket, med bøker for alle aldersgrupper, også de yngste. Bøkene er til utlån til barn og foreldre.

11. Danning

Barnehagen skal støtte barnas utvikling av egen identitet og bidra til at barna utvikler positiv selvfølelse. Barnehagen skal legge til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk dømmekraft.

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Støtte barn i identitetsutvikling, aktivitet og deltakelse i fellesskapet
- Synliggjøre mangfoldet i barnegruppen som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring
- Støtte, veilede og stille spørsmål i utforskende samtaler

Figur 3 voksen og barn på tur

12. Livsmestring og helse

Barnehagen skal legge til rette for et helsefremmende miljø, og ha voksne som støtter barna i å mestre sosiale utfordringer. Dette gir mestringstro og styrket/styrker robusthet.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og samtidig gi rom for hvile.

Barnehagen skal bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Arbeider ut ifra modellen «æ e mæ»
- Arbeider systematisk med årshjulet til «sammen mot mobbing».
- Tett samarbeid med helsesykepleier.
- Følger Askøy kommunes «minstestandard for måltider»
- La barna delta i tilberedning av måltider

13. Progresjon

Barnehagen skal bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna
- Legge til rette for varierte aktiviteter

14. Digital praksis

Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser.

Barnehagens ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk
- Ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk
- Ivareta barnas personvern
- Legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper gjennom digitale uttrykksformer.

15. Fagområdene

Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Ivareta barns rett til medvirkning
- Ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag
- Stimulere barns interesse for fagområdene
- Utvikle barnas kunnskaper om fagområdene
- Etablere et lærende fellesskap
- Bruke ulikt materiell og utstyr

Kommunikasjon, språk og tekst

«Gjennom arbeid med fagområdene skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse, og et mangfold av kommunikasjonsformer» (Rammeplan).

Det er viktig at vi bruker språket for å skape gode relasjoner. Gjennom fagområdet ønsker vi å bidra til at barna får uttrykke sine følelser, tanker og meninger på ulike måter.

Progresjonsstige – Kommunikasjon, språk og tekst		
	Vi legger til rette for at barna skal:	For å oppnå disse målene skal personalet:
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Gjenkjenne sitt eget navn ✓ Få kjennskap til ulike bøker ✓ Få kjennskap til en rekke rim og regler ✓ Tilegne seg ord, og etter hvert sette de sammen til to- og tre-ords ytringer ✓ Opplive glede ved bruk av bøker og lesing 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bruke navnet på barnet aktivt ✓ Tilby barna ulike peke- og billedbøker, og lese for barna ✓ Bruke bevegelsessanger, sanger med tegn, rim og regler ✓ Bruke konkrete og støtte barna gjennom benevning og repetisjon ✓ Være gode rollemodeller ✓ Synliggjøre, støtte og fremme språklig mangfold
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sortere ord i kategorier, som f.eks dyr, farger, klær, kroppen og årstider ✓ Sette sammen flere ord til et nytt ord ✓ Sette ord på følelser og undre seg, reflektere og stille spørsmål ✓ Følge instruksjoner og kollektive beskjeder 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Leke med språket, dele opp og sette sammen ord ✓ Lese variert for barna ✓ Bruke sanger, rim og regler, bevegelsesleker og språkstimulerende spill og aktiviteter ✓ Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle og undre seg ✓ Gi tydelige beskjeder
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lære å se og tolke andres kroppsspråk og ansiktsuttrykk ✓ Ha hensiktsmessig stemmebruk (innestemme vs. utestemme) ✓ Få erfaringer med ulike skriftspråkuttrykk (lekeskrift, tegning og bokstaver) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bruke varierte forhandlingsformer ✓ Tilby et rikt mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer ✓ Ha skrivesaker tilgjengelig og synliggjøre skriftspråket på avdelingen.

Kropp, bevegelse, mat og helse

«Barnehagen skal legge til rette for at alle barn skal oppleve, bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse» (Rammeplanen). Vi følger minstestandard for måltider fra Askøy kommune. Barna skal bli kjent med sin egen kropp og bruke kroppen aktivt. Alle barn skal oppleve å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer. Respekt for egne og andres grenser og utvikling av en god selvfølelse står sentralt under dette fagområdet.

PROGRESJONSSTIGE – KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

	Vi legger til rette for at barna skal:	For å oppnå disse målene skal personalet:
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ha allsidig fysisk og motorisk lek både ute, inne og i nærmiljøet ✓ Oppleve dans og bevegelse ✓ Erfare god hygiene ✓ Mestre på- og avkledning av enkle klesplagg ✓ Lære å spise selv og smake på forskjellig mat, og være aktiv i matlagingsituasjoner ✓ Bli kjent med egen kropp 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tilrettelegge det fysiske miljøet ✓ La barna få utfolde seg motorisk ✓ Arrangere turer utenfor barnehagens område ✓ Tilby barna ulike musikkopplevelser ✓ Hjelp og tilrettelegge for god hygiene ✓ Gi barna tid og rom til å prøve selv, være støttende og oppmuntrende ✓ Tilby barna ulike smaker og konsistenser ✓ Legge til rette for at barna får delta i matlaging ✓ Legge til rette for variert kroppslig lek og sanseopplevelser
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mestre av- og påkledning ✓ Erfare allsidig lek inne og ute ✓ Mestre grovmotoriske bevegelser som å balansere, hoppe, løpe, rulle, kripe og liknende ✓ Være selvhjulpne under måltidene ✓ Få innsikt i matens opprinnelse ✓ Få kunnskap om sunn og helsebringende mat ✓ Erfare varierte finmotorisk aktivitet 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Legge til rette for at barna kan få øve på av- og påkledning selv ✓ Være kreativ og legge til rette for allsidig lek både inne og ute ✓ La barna få utfolde seg motorisk ✓ La barna få smøre på maten sin selv ✓ Samtale om hvor maten kommer fra ✓ Motivere barna til å tilegne seg sunne matvaner for å ivareta god helse ✓ Legge til rette for varierte finmotoriske aktiviteter
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Gå lengre turer i skog og mark ✓ Få kjennskap til hvilken ernæring og aktivitet kroppen trenger for å fungere godt ✓ Være mest mulig selvstendig ✓ Utvikle bevissthet over egne og andres fysiske og psykiske grenser 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Arrangere turer utenfor barnehagens område ✓ Formidle og forstå viktigheten av et sunt kosthold og allsidig aktivitet ✓ Gi barna tid og rom til å øve selv ✓ Bevisstgjøre barna på retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser ✓ Være støttende ved toalettbesøk, men oppfordre til at barna prøver mest mulig selv

Kunst, Kultur og kreativitet

«Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid» (Rammeplanen). Hos oss skal barna få kjennskap til ulike uttrykksmåter. Barna skal få rom til å utfolde sin skaperglede og fantasi.

PROGRESJONSSTIGE – KUNST, KULTUR OG KREATIVITET		
	Vi legger til rette for at barna skal:	For å oppnå disse målene skal personalet:
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Opplive varierte kunstformer, deriblant musikk, teater og bilder ✓ Få varierte sanseopplevelser ✓ Få uttrykke seg kreativt ✓ Ha repertoar med sanger og sangleker 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ La barna få oppleve forskjellige musikkjangre og ha rytmeinstrumenter tilgjengelig ✓ Ta i bruk eventyr og fortellinger i hverdagen ✓ Ta i bruk ulike taktile materiell, lage sanseløyper, bruke sanserommet ✓ Gi barna tid og rom til utforskning av forskjellig materiale ✓ Være oppmerksom på, og anerkjenne barnas innspill ✓ Tilby barna et utvalg av sanger og sangleker
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Skape egen musikk med enkle rytmeinstrumenter ✓ Lytte, skape og dramatisere eventyr og fortellinger ✓ Få kjennskap til variert materiale og verktøy for skapende virksomhet ✓ Opplive glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ta i bruk rim, regler, eventyr og fortellinger i hverdagen ✓ Legge til rette for spontane formingsaktiviteter ✓ Ha materiale og verktøy tilgjengelig ✓ Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ skape musikk med ulike instrumenter ✓ Dramatisere eventyr og fortellinger ✓ Lage egne fortellinger og eventyr 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ La barna bruke instrumenter ✓ Ta i bruk digitale verktøy i skapende virksomhet ✓ Oppmuntre og støtte barna i å lage egne fortellinger og eventyr

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling» (Rammeplanen). Hos oss skal barna få opplevelser og erfaringer i naturen, og ta i bruk digitale verktøy som en del av læring.

PROGRESJONSSTIGE – NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

	Vi legger til rette for at barna skal:	For å oppnå disse målene skal personalet:
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Få erfaringer med kjente dyr og småkryp ✓ Opplive de ulike årstidene og få erfaring med hvordan de påvirker hverdagen ✓ Så frø og se at det gror ✓ Opplive utelek i all slags vær ✓ Gå turer i ulendt terreng ✓ Erfare hvordan teknologi kan brukes i lek og hverdagssituasjoner 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vise barna bilder av dyr og småkryp ✓ Tilrettelegge for førstehåndserfaring i naturen (ta på, lukte, smake osv) ✓ Ha samlinger hvor vi samtaler dag, dato, været og hvilke klær vi må ha på oss til hvilket vær ✓ Plante sammen med barna ✓ Ta med barna ut året rundt ✓ Gå korte turer ✓ Ta i bruk digitale verktøy
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Få kjennskap til de ulike årstidene ✓ Kjenne til navnet på ulike dyr, planter og småkryp ✓ Lære å respektere naturen ✓ Få delta i fysikkeksperiment ✓ Få erfaringer med digitale verktøy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Gi barna erfaringer med årstidene gjennom å være ute ✓ Lese bøker og syng sanger om årstidene ✓ Være deltakende voksen som undrer seg sammen med barna ✓ Sørge for at barna har tilgang til figurer, bilder og bøker av ulike dyr, planter og småkryp ✓ Vise respekt for naturen ✓ Legge til rette for at barna får ta del i enkle eksperimenter ✓ Ha digitale verktøy tilgjengelig i hverdagen
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Få oppleve turer med varierende lengde og turmål ✓ Kunne bruke enkle digitale verktøy ✓ Kunne innhente informasjon om dyr og natur gjennom bøker, internett og samtale med andre ✓ Undre seg og filosofere over erfaringer og opplevelser 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Se etter forandringer i naturen sammen med barna ✓ Ta i bruk digitale verktøy sammen med barna ✓ Være deltakende i samtaler og ha tilgjengelig oppslagsmateriale ✓ Være lydhør

Antall, rom og form

«Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet» (Rammeplanen). Vi vil legge til rette for matematisk forståelse gjennom en lekende og undersøkende tilnærming.

PROGRESJONSSTIGE – ANTALL, ROM OG FORM

	Vi legger til rette for at barna skal:	For å oppnå disse målene skal personalet:
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Få kjennskap til tallene 1-3 ✓ Ha kjennskap til begreper som stor, liten, opp, ned, over og under ✓ Gjenkjenne grunnformer som sirkel, trekant og firkant ✓ Kunne skille en og mange 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bruke telling i hverdagssituasjoner ✓ Være bevisst og bruke matematiske begreper, og benevne det barnet gjør
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kunne tallene fra 1 til 10 ✓ Få tilgang til enkle spill ✓ Kunne sortere gjenstander etter størrelse, kategori og form 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bruke tellebøker, telleleker, sanger, rim og regler ✓ Ha tallrekken tilgjengelig på veggen ✓ Sørg for at barna har tilgang til ulike typer spill
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kunne tallene / tallrekken fra 1 til 10 (forstå sammenhengen mellom tall og mengde) ✓ Få kjennskap til mengder og tall opp til 100 ✓ Ha romforståelse inne og ute, orientering i rommet (over, under, ved siden av, høyre, venstre) ✓ Ha kjennskap til minst 5 ulike former (gjenkjenne og skape) ✓ Få kjennskap til ulike mål og måleenheter 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Telle sammen med barna i hverdagen ✓ Bruke rim og regler som inneholder tall og tallmengder ✓ Legge til rette for bruk av spill, pc-spill, apper, Ipad og smartskjerm ✓ Lete etter geometriske figurer i og utenfor barnehagen ✓ La barna få erfare ulike typer mål, måleenheter og måleredskaper

Etikk, religion og filosofi

«Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynmangfold» (Rammeplanen). Barna skal få kjennskap til samfunnets mangfold gjennom fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn.

PROGRESJONSSTIGE – ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI		
	Vi legger til rette for at barna skal:	For å oppnå disse målene skal personalet:
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Delta i merkedager, høytider og tradisjoner i ulike religioner og livssyn, som er representert i barnehagen ✓ Få oppleve vennskap og gode relasjoner ✓ Bli møtt med anerkjennelse for sine følelser og få støtte til å håndtere dem 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tilrettelegge samlingsstunder og aktiviteter ut ifra barnas ønsker ✓ Markere høytider og tradisjoner sammen med barna ✓ Jobbe aktivt med relasjoner og legge til rette for gode samspillserfaringer ✓ Være til stede i situasjonen og opptre støttende og trøstende
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kunne delta i samtaler om følelser og hvordan vi er mot andre ✓ sette ord på følelser hos seg selv og andre ✓ få begynnende forståelse av høytider og tradisjoner som markeres i barnehagen ✓ erfare at det er forskjeller mellom barn i ulike land og kulturer ✓ erfare mangfold på en positiv måte 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ samtale med barna om følelser, og være gode rollemodeller ✓ Bruke materialer og opplegg fra «æ e mæ» ✓ Ha kjennskap til ulike religioner, kulturer og levesett ✓ Ha et positivt fokus på mangfold
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kunne reflektere rundt valg, handling, konsekvens, både i forhold til seg selv og andre ✓ ha respekt for hverandres ulikheter og se det unike hos hverandre ✓ få kjennskap til ulike religioner, kulturer og levesett ✓ kunne undre seg og filosofere 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ arbeide aktivt for å øke barnas relasjonskompetanse ✓ bruke sanger og fortellinger som gir kjennskap til ulike kulturer ✓ legge til rette for samtaler hvor de undrer seg og filosoferer sammen med barna

Nærmiljø og samfunn

«Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet» (Rammeplanen). Hos oss skal barna bli kjent med nærmiljø og samfunn. Barna skal få begynnende kjennskap til menneskerettighetene og få erfaringer med deltakelse i et demokratisk samfunn.

PROGRESJONSSTIGE – NÆRMILJØ OG SAMFUNN

	Vi legger til rette for at barna skal:	For å oppnå disse målene skal personalet:
1-2 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Oppleve å være en del av fellesskapet på avdeling og i barnehagen ✓ Etablere hverdagsrutiner i barnehagen ✓ Bli møtt som selvstendige individer og få medvirke i egen hverdag ✓ Bli kjent i barnehagens nærområde 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Legge vekt på trygge rammer ved oppstart i barnehagen ✓ Være til stede som trygge og gode rollemodeller ✓ Tolke barnas nonverbale språk og sørge for at de blir sett og hørt ✓ Ta barna med seg og besøke bibliotek, skole, butikk og fotballbane
3-4 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Oppleve å være en del av et større fellesskap og danne egne nettverk ✓ Bli kjent med andre kulturer og samfunn ✓ Lære seg å ferdes trygt i trafikken 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Legge til rette for demokratiske prosesser i hverdagen ✓ Legge til rette for arbeid på tvers av avdelinger ✓ Gå på tur og samtale om hvordan vi forholder oss i trafikken
5-6 år	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lære om det norske samfunnet, lover, regler og demokrati ✓ Få kjennskap til nærmiljø og samfunn rundt barnehagen ✓ Få kjennskap til nasjonale minoriteter ✓ Få kjennskap til ulike levesett, tradisjoner og familieformer 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Arbeide aktivt med å knytte hverdagssituasjoner til lover og regler ✓ Knytte grunnlovsdagen opp mot demokrati og grunnlov ✓ Sammen med barna samtale om og besøke kjente og historiske steder rundt barnehagen ✓ Samtale og undre seg sammen med barna om mangfold

16. Bærekraftig utvikling

Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- La barna bli kjent med omgivelsene og naturen i nærområdet
- Gi barna naturopplevelser og la de bli kjent med naturens mangfold
- Gi barna begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- Arrangere Deledag i barnehagen

17. Dokumentasjon- og vurderingsarbeid

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Dokumentasjon i ukeslutt og på infoskjermen
- Felles refleksjoner i personalgruppen
- Vurdering av enkeltbarn og barnegruppen for å sikre enkeltbarnets trivsel og allsidig utvikling, for å forebygge mobbing og utenforskap.
- Samarbeid med foreldre (samtykke, foreldresamtaler, levering og henting mm).

Vurdering: Prosjektet leselyst

Kriterier:

- Barna skal oppleve at voksne leser for de
- Barna skal oppleve et inspirerende og tilgjengelig bokmiljø
- Barna skal ha mulighet til å besøke biblioteket.

- Foresatte skal oppleve at det er bøker tilgjengelig for lån
- Gjennom dokumentasjon skal foresatte få et innblikk i bruk av bøker
- Foresatte skal ha mulighet til å påvirke barnehagens bokutvalg

- Personalet skal ha økt fokus på boklesing
- Personalet skal legge til rette for bøker flere steder (i lekeområder, transportbøker i bilkrok etc)
- Personalet skal få økt kunnskap om hva høytlesning betyr for barna

Metode: Brukerundersøkelse

Hvem skal være med: Foresatte, barna i førskolegruppen og personalet

Tidspunkt: Mai 2026

18. Barnehagens satsningsområder

Satsingsområde - relasjoner

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen» (Rammeplanen).

Samspill med andre mennesker er avgjørende for barns selvoppfatning og utvikling. For å utvikle en god relasjon, må man være trygg, og dette er noe vi vektlegger i barnehagen. Vi tar oss tid til å bli godt kjent, slik at de gode relasjonene kan vokse. En god relasjon er preget av interesse, tillit og raushet.

Gjennom vennskap og gode relasjoner skapes et godt grunnlag for læring og utvikling. I barnehagen skal vi legge til rette for at barna kan etablere vennskap. Hvert barn er unikt og barnas opplevelse i møte med andre vil påvirke deres oppfatning av seg selv. Barna skal bli tatt på alvor og møtes med anerkjennelse, tillit og respekt.

Figur 4 Barn og voksen slukket fiktiv brann

Språkarbeid i barnehagen.

Gjennom språket lærer vi å forstå oss selv og omgivelsene rundt oss.

Utvikling av språk har betydning for sosial, emosjonell og intellektuell utvikling, derfor er språkutvikling i barnehagealder helt sentralt.

Barnehagen skal legge til rette for et rikt og inspirerende språkmiljø for alle barn.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- bruke Tegn til tale, wigit bilder og dagtavle
- tilgjengelige voksne i hverdagen
- være gode lyttere og være en aktiv samtalepartner
- voksne som språklige rollemodeller i lek
- dele barna i mindre grupper
- Deltakende i prosjektet leselyst

Årstema- Vi lærer gjennom lek.

Store deler av barnehagehverdagen består av lek. Lek er barnas hovedaktivitet, og barn leker fordi det er lystbetont og gøy. I leken får fantasien og kreativiteten fritt spillerom, alt går an, og alt kan være lek. Leken er en arena for utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Barn lærer gjennom alt de opplever, erfarer og sanser. Barnehagen kan tilrettelegge hverdagen slik at alle situasjoner kan være en mulig læringsarena. Lærings situasjoner oppstår ofte spontant, hvor den voksne følger opp barnets undring eller spørsmål. Man kan skille mellom uformelle og formelle lærings situasjoner. Det er i de uformelle situasjonene i barnehagen at det foregår mest læring. Det skjer i det daglige samspillet mellom barn, og mellom barn og voksne, spesielt i barnets egne impulsive lek. Det betyr at det vil være store muligheter for å gi barnet gode lærings- og mestringsopplevelser i hverdagsaktiviteter, og i rutinesituasjoner som måltider og av- og påkledning.

Gjennom lek og sosialt samspill med andre vil grunnlaget for sosial kompetanse legges. Det å kommunisere og samhandle med andre mennesker på en positiv måte er noe av det viktigste man kan lære. I leken vil barn oppleve å danne vennskap og relasjoner til andre. Det vil oppstå situasjoner hvor de må vise empati, ta hensyn, regulere egne følelser, hevde seg selv positivt og løse

konflikter. Ved å gjøre seg erfaringer på denne måten vil de sosiale ferdighetene videreutvikles.

Noen barn lærer av å observere lek, mens andre barn kan også oppleve at det er vanskelig å komme inn i leken. Det kan i slike situasjoner være behov for veiledning og hjelp av voksne.

For å skape et trygt og godt lekemiljø kan det brukes lekegrupper. Mange barn trives i mindre grupper der man har færre personer å forholde seg til. Det gir en bedre oversikt over leken, samt en større trygghet for barna. Barn lærer når de leker og leker når de lærer.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Skape gode lekesoner med inspirerende lekemiljøer
- La barnas interesser medvirke i lekemiljøer
- Støtte, veilede og bidra til trivsel, vennskap og lek
- Lekegrupper og grupper på tvers
- Være gode rollemodeller for å skape et inkluderende miljø for barna både inne og ute

(Verdana 11, mellomrom 1.1)

Figur 5 To barn på tur

